

A MUNKÁ

SZOCIÁLDEMOKRATA POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: DEÁK DEZSŐ.

8. érkezőség és kiadóhivatal:
Iskola-utca 22. szám. — Telefon 10-96

Felelős kiadó: JENEI SÁNDOR.

Juhász Gyula és Móra Ferenc kihallgatása.

— A Tabódy-Dettre-pör főtárgyalása. — Tizennegyedik nap. —

A hadbíróóság keddi főtárgyalását nyolc óra után nyitotta meg Förster tábornok, elnök. Sok tanut hallgattott ki a bíróság, akik — egy tanu kivételével — Tabódy és Dettre mellett vallottak. Az ügyész két tanu megeskete miatt semmiségi okot jelentett be és a védelem is semmiségi okot jelentett be egy tanu megeskete ellen.

Tabódy, mint hadifogoly.

Az első tanu Micheller István dr. volt, aki együtt volt Tabódyval az orosz hadifogságban. Tabódyt mindig sovinszta magyar embernek ismerte és tapasztalata szerint gyakran sikraszállott a magyarságért. E miatt sok kel emetlensége is volt. A tanut megesketik.

Ezután Dávid János mérnököt hallgatták ki, aki szintén fogolytársa volt Tabódynak, amidőn a magyarság érdekeiről volt szó, egyéni érdekeit mindenkor félretette. A tárgyalásvezető kérdésére kijelenti, hogy Tabódy Balázs zászlós esetében jogos felháborodásában követte el az inzultust.

„Az esküszegést hagyjuk a proletároknak.”

Annak a bizonyítására, hogy Tabódy nem volt kommunista érzelmű, a tanu előadja, hogy a chi ai fogolytáborban megengedték, hogy a foglyok sétálni, fürödni mehessenek, ha becsületszavukra fogadják, hogy meg nem szöknek. Tabódy ekkor parancsot adott ki, amely így végződött:

„Tartsuk meg a becsületünket, hagyjuk az esküszegést a proletároknak!”

Kőhegyi dr. tárgyalásvezető: Hogyan került ez így a parancsba? Akkor már volt ott kommunizmozgalom?

Tanu: Ez Kerenszki bukása idejében történt. Voltak mozgalmak, bár még nem kommunistaje legűek. De a proletár és elvtárs kifejezések már használatosak voltak. Voltak tisztek egyébként, akik felszólaltak a parancs szövegezése ellen, azzal érvelvén, hogy vannak szellemi proletárok is.

Baránszky dr.: Nemzeti érzelmű volt-e Tabódy?

Tanu: Igen. Tabódy ugyszólván a magyarság vezére volt. Minden magyar szerette és becsülte őt.

Baránszky dr.: Tud-e tanu ur arról, hogy Tabódy egy alkalommal előadást tartott a turáni rokonságról.

Tárgyalásvezető: Ugyan, kérem, ez nem tartozik ide. Nem lehet félórát fesszegetni ilyen dolgokat.

Baránszky dr.: A vád két órán faggatta a tanukat a terhelő körülményekről.

Tárgyalásvezető: Az eredes ur hazafiágáról már eleget halltunk. A turáni rokonság igazán nem tartozik ide.

A további kérdésekre a tanu előadja, hogy Tabódy a fogásban is mindig nemzeti érzelmű volt és a rendet és fegyelmet tartotta szem előtt.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését. A bíróság megesketi.

ismét a Nagel-ügy.

Árva Ferenc államrendőrségi fogalmazó a következő tanu. Elmondja, hogy akkor ismerkedett meg Tabódyval, amikor átverte a katonaság, csendőrség és rendőrség parancsnokságát. Ez a kalommal — a kommunizmus kitörése után — beszédet intézett a rendőrsztekhez, amelyben kifejtette, hogy új éra köszöntött be, a proletár-ág és figyelmébe ajánlotta a tisztikárnak, hogy mindenkinek munkálkodnia kell ennek az új korszaknak az érdekében, amikor nemcsak aranygalériával és aranycsillaggal fizetik nek, hanem biztosítják a rendőrtiszteknek a megéhetését is.

Tárgyalásvezető: A kommunista-irányt nem jellemezte?

Tanu: Nem.

Tárgyalásvezető: 1920 októberében azt vallotta, hogy Tabódy a kommunizmust dicsőítette beszédében.

Tanu: Így értelmezem a beszédet most is.

Tárgyalásvezető: Mit tud a Nagel-féle ellenforradalomról?

A tanu részletesen ismerteti Nagelék letartóztatásának körülményeit. Őt aznap a lakásáról telefonon hívatta fel Szakáll főkapitány a város házára, ahol már akkor többen tartózkodtak.

Tárgyalásvezető: Tabódy nem volt ott?

Tanu: Ha jól emlékszem, nem volt ott.

Ezután előadja, hogy szó volt arról, hogy a foglyokat nem a szuterénbe helyezik el, hanem a katonai börtönben. Dettre aggodalmaskodott, hogy ezekben az őökben nem lehet megbízni. Telefonáltak is a börtönben — nem tudja biztosan, hogy Dettre telefonált-e — megbízható őrségért. A telefonálást azonban nem tartották elegendőnek, tehát szolgálati jegyet is ki akartak küldeni a katonai börtönbe. Hogy

ez meg nem történt azon mulott, hogy nem volt, aki aláírja.

A tanu emlékezőtehetsége.

Tárgyalásvezető: A fogda kiürítéséről volt szó?

Tanu: Nem emlékszem.

Tárgyalásvezető: Első kihallgatása során azt vallotta, hogy Tabódy, Dettre és Szakáll közt megbeszélés folyt hetven tisz letartóztatásáról.

Tanu: Ha akkor úgy vallottam, akkor úgy volt.

Tárgyalásvezető: Azt is vallotta ekkor, hogy Tabódy Dettrenek telefonált, hogy a fogdát ürítsék ki.

Tanu (hirtelen): Ezt nem mondtam... Én így emlékszem most rá.

Tárgyalásvezető: Nem tudja, Tabódy résztvett-e a megbeszélésen?

Tanu: Hogy Tabódy ott volt, csak annyiból sejtem, gondolom, mert Szakáll emindig Tabódyval akarja fedezni magát. A szolgálati jegy eken Tabódy neve volt.

A tanu ezután előadja, hogy Dettre, akkori kormánybiztos, felhívta magához Szakállt, aki lehangoltan távozott, mert Dettre kijelentette neki, hogy a franciák az ellenforradalmi usztek szabadonbocsátását kívánják, a nyomozást pedig meg kell szüntetni. Dettre Béla ekkor azt mondotta, hiába avatkoznak ebbe a franciák és ha Dettre János — a kormánybiztos — beleavatkozik, majd ellátja a baját neki is.

Ügyész: Tisztázzuk a tényállást.

Baránszky dr.: Emlékszik-e arra, hogy Tabódy ott volt-e?

Tanu: Emlékszem.

Baránszky: Tabódy milyen utasítást adott Szakállnak?

Tanu: Most már emlékszem, hogy ott volt.

Baránszky: Passzive viselkedett?

Tanu: Igen, most már emlékszem.

Tárgyalásvezető: A parancsot Tabódy adta ki?

Tanu: Erre már nem emlékszem.

Eisner dr.: A jegyzőkönyv teljes hitelességgel fűdi e első vallomását?

Tanu: Aláírtam.

Eisner: Minden pontban hűségesnek találja-e?

Tanu: Igen. Hiszen aláírtam.

Tárgyalásvezető: Arra nem emlékszik, hogy Tabódy adta ki az utasítást Nagelék letartóztatására és a fogda kiürítésére?

Tanu: Ezt visszavonom.

Eisner dr.: Visszautasította valaki a szolgálati jegyek aláírását?

Tanu: Tulajdonképpen visszautasítás nem volt. Ott visszautasítás nem volt.

Tárgyalásvezető: Én magam is megzavarodnám ezektől a kérdésektől.

Eisner dr.: Téves a korábbi vallomása, hogy nem volt aki a szol-

gálati jegyeket aláírja, hiszen utóbb azt mondotta a tanu ur, hogy nagy zavar volt, miután a kormánybiztos magához hívatta Szakállt.

Tanu: Nem került sor az aláírásra.

Eisner dr.: Dettre telefonált a „letartóztatás irányában”?

Tanu: Ezt így visszavonom.

Eisner dr.: Pedig ezt is aláírta. Tehát mégsem úgy áll, hogy amit akkor mondott, úgy van.

Tanu: Nem tudom, lehet, hogy ez a dolog kikértelte a figyelmemet. Nem volt rá szükség.

Eisner dr.: Tud-e arról, hogy abban az időben a hatóság terror alatt állott.

Tanu: Nyomás alatt. Semmi esetre sem működhetett úgy, mint békeidőben.

„Minden tettemért viselem a felelősséget.”

Ezután Tabódy teszi meg észrevételeit a tanu vallomására. Kijelenti, hogy semmi szükség nem volt arra, hogy a rendőrtisztek előtt a proletárdiktatúrát dicsőítse, mert például Temesváry Géza főkapitány jóval azelőtt piros sapkarózsát viselt már. Feltételezhetette tehát, hogy e tekintetben az ő részéről fölösleges minden buzditás. (Emelt hangon): Tagadom, hogy a letartóztatásra utasítást adtam volna. Ha igaz lenne, volna bátorságom bevallani. Minden tettemért vállalom a felelősséget.

Tárgyalásvezető a tanuhoz: Fentartja vallomását?

Tanu: Fentartom.

Dettre kijelenti, hogy semmi szolgálati jegyről nem tud. Lett volna, aki aláírja. Aláírhatta volna maga is. Hiszen Tabódy utólagos jóváhagyása mellett joga volt intézkedni.

Baránszky dr. ellenzi a tanu megesketését, mert a vallomása előbbi vallomásával ellenzek. Eisner dr. csatlakozik Baránszky indítványához. Hivatkozik arra, hogy a bíróság már sokkal lényegtelenebb eltérések miatt mellőzte a tanu megesketését. Egy pontban kimutattam, hogy elnézte vallomását. Elnézhetette a többit is. A tanu jószándékát nem vonja kétségbe, de ellenzi megesketését.

Az ügyész a védőkkel szemben a tanu lelkiismeretessége mellett érvel és kéri megesketését.

A bíróság a tanut megesketi. A védők semmiségi okot jelentenek be.

A nemzeti tanács és a munkástanács.

Móra Ferenc muzeumigazgatót hallgatta ki ezután a bíróság. Tabódyval — mondotta — 1918 november 15-én jutottam először érintkezésbe. A munkástanács ugyanis követelte három főtisztviselő eltávolítását. A nemzeti tanácsban több-

A „NÉPSZAVA” és „A MUNKÁ” a ti lapotok!

ször szöbakerült ez az ügy, de *Becsey* Károly elnök huzta-halasztotta a döntést. November 15-én aztán tárgyalni kellett az ügyet, mert a munkástanács tagjai kijelentették, hogy tovább nem várnak. A nemzeti tanácsban bátoritanul, óvatosan keltek a három főtisztviselő védelmére és nekem azért emlékeztetés ez a dátum, mert — szokásom ellenére — meglehetősen agresszív beszédet mondtam. Élénk helyeslés közben — és a helyeslők közt volt *Tabódy* is — kijelentettem, hogy lehetetlen, hogy a háború terrorja után az anarchia terrorja következzen. Indítványoztam, állítsanak ellenőreket a tisztviselők mellé, de addig, amíg csak frázisokkal érvelnek ellenük, ne mozdítsák el őket. A munkástanács képviselője erre — mondotta *Móra* — kijelentette, — ha indítványomat elfogadják —, nem áll jól azért, hogy holnap nem ég-e Szeged. *Szász* Ernő közvetítőindítványt tett olyan értelemben, hogy Szalay mondjon le, a többiek pedig egyelőre maradjanak.

Amikor — folytatta *Móra* — utban voltunk Szalayhoz, találkoztunk *Tabódy*-val, aki gratulált nekem, hogy olyan bátran fel mertem szólalni, „de kérdés — mondotta —, hogy követni fognak-e?”

November 19-én lemondottam nemzeti tanácsi tagságomról főképen a november 15-iki események miatt. Nem akartam vállalni a felelősséget olyan dolgokért, amit nem helyeseltam. Az sem tetszett, hogy beléptették a tisztviselőket a szociáldemokrata-pártba. A lemondásomat visszavonatták azzal, hogy szükség van rám. Ez alkalommal *Tabódy* ismét kifejezést adott nyugtalanságának a jövőre miatt.

„Legyünk külön köztársaság”.

Decemberben a nemzeti tanács ülésén szóba kerültek a kommunista készülődések. Érdekes, hogy a nemzeti tanács szociáldemokrata tagjai mindig megnyugtatták a polgári tagokat, hogy nem kell tartani a kommunizmustól, mert a szervezett munkásság a legkeményebben ellene áll. *Hollós* József dr. indítványozta akkor, hogy a nemzeti tanács már most jelentse ki, hogy abban az esetben, ha Budapesten kikiáltanák a proletárdiktatúrát Szeged ne hódoljon be annak, hanem legyen külön köztársaság.

„A kommunizmus már itt ül bent a teremben”.

Tabódy az indítvány elhangzása után ráütött az asztalra és ezeket mondotta: A kommunizmus már itt van. A kommunizmus már itt ül bent a teremben. Láttam Oroszországban mit csinál a fiatal, tapasztalatlan katonaság, ha nem tartja őket össze a fegyverem. Indítványozom: irjon fel a nemzeti tanács a kormányhoz, hogy a fiatalabb korosztályokat szerelje le és idősebbekkel váltsa fel. *Hollós* dr. indítványát elvetették, *Tabódy*-t elfogadják.

Egy plakát.

Tárgyalásvezető: Résztvett-e tanu ur egy olyan plakát megszerkesztésében, amely Szeged népéhez szólt és amelyet *Tabódy* is aláírt?

Tanu: Nem. Csak nyomtatásban láttam.

Baránszky dr.: Kétkedett-e tanu ur abban, hogy *Tabódy* ezredes ur nemzeti érzelmű, vagy kommunista-érmű-e?

Tanu: Egy percig sem hittem, hogy kommunista-érmű.

Eisner dr.: Volt-e terror Szegeden? A törvényeket végrehajtották-e?

Tanu: Közvetlenül semmi tudomásom sincs erről.

Tárgyalásvezető: Dettről mit tud?

Tanu: Dettrét közelebből nem ismertem?

Egy másik plakát.

Tabódy: Emlékszik-e tanu ur arra, hogy a nemzeti tanács egyik ülésén azt javasoltam, hogy tenni kell valamit a tisztviselők védelmére. Plakát is jelent meg akkor, amely ugy kezdődött: Ne bántsátok a tisztviselők.

Tanu: Erre emlékszem.

Ügyész: Nem ellenzem a tanu megesketését.

Baránszky dr.: Kérem.

Eisner dr.: Kérem.

A bíróság a tanu megeskette.

Ezután az elnök tízperc szünetet rendelt el.

Tabódy a katonatanácsban.

Szünet után *Tarján* Illés és *Sies* Sándor kereskedőket hallgatta ki a bíróság, akik *Tabódy* katonatanácsai szerepléséről mondták el tapasztalataikat és számos adót soroltak fel arra nézve, hogy *Tabódy* a katonatanácsban mint elnök hazafias működést fejtett ki és minden igyekezete a rend fentartása volt.

A tanukat megeskették.

Ismét a hadifogság.

Ezután *Tibor* István MÁV ellenőrt hallgatták ki, aki *Tabódy*-nak hadifogsága alatti magatartásáról tett vallomást. A kérdésekre kijelenti: *Tabódy* mindenkor hazafias és nemzeti szellemben járt el.

Mégegyezzer a katonatanács.

Barta Dezső dr. ügyvéd, aki a katonatanács jegyzője volt, ugyancsak *Tabódy* katonatanácsai tevékenységéről mondták el tapasztalatait.

— Én — mondotta — a katonatanácsot legális jellegű alakulatsnak tekintettem és pedig azért, mert amikor szó volt a katonatanács elnökségéről, *Fülöp* és *Vörös* tábornokok felkértek, hogy szólaljak fel az érdekében, hogy őket is beválasszák a katonatanács vezetésébe. Fel is szólaltam az érdekében, meg is választották őket és így lett *Tabódy* ügyvezető-elnök.

Tárgyalásvezető: Milyen irányban működött a katonatanács?

Tanu: Politikával nem foglalkozott, célja csupán a rend fentartása volt.

A további kérdésekre elmondja, hogy *Tabódy* indítványozta a katonatanács feloszlását.

Tabódy: Tud-e arról, hogy én feltoltam magam?

Tanu: Eriől nem tudok, de természetesen tartottam, hogy mikor magyar világ következett be *Tabódy*-nak abban szerepe legyen.

Tabódy: Mit tud katonatanácsai elnökségéről?

Tanu: Tudok arról, hogy egy ízben felmentünk Pülp tábornokhoz, aki kijelentette, hogy miután látja, hogy sem parancsokkal, sem rendeletekkel nem lehet boldogítani a rendelkezési jogot átadja a katonatanácsnak.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését, de a bíróság a tanu megesketi.

Juhász Gyula *Tabódy*-ról.

Ezután *Juhász* Gyula író hallgatta ki a bíróság.

Tárgyalásvezető: Mikor és milyen körülmények között ismerkedett meg *Tabódy*-val?

Tanu: *Tabódy*-t a nemzeti tanácsból ismerem.

Tárgyalásvezető: Mit tud *Tabódy* működéséről?

Tanu: *Tabódy* mindig a rend fentartása érdekében működött. Ugy ismertem őt, mint kiváló magyar embert. A *Délmagyarország*-ban egy verset írtam hozzá, amelyben mint a magyar katoná mintaképét dicsőítettem.

Ismét a plakát.

Tárgyalásvezető: 1919 március 28-án egy plakát jelent meg Szeged népéhez. Van-e tudomása erről? Ki foglalta meg ezt a plakátot?

Tanu: Én.

Tárgyalásvezető: Ki adta önnek ezt a megbízást?

Tanu: 1919 március 28-án délután megjelentem a városházán a főispáni szobában, ahol már javában folyt a tanácsozás arról, hogy miután csütörtökön éjjel a direktorium elhagyta a várost, a francia megszállás pedig egyre erősebb lesz, hogyan kellene gondoskodni a magyar közigazgatás fentartásáról? A franciák — mint ismeretes — Somogyit, Dettrét és *Tabódy*-t állították vissza a város élére. A főispáni szobában 20–30-an voltak jelen. Gyorsan kellett intézkedni, hogy a város békéjét és nyugalomát biztosítsák. Akkor mondotta *Dettre*, hogy egy plakátot kellene sürgősen közzétenni és fölhívott arra, hogy miután az ügy nagyon sürgős fogalmazzam én meg azonnal ezt a proklamációt. Én eleget tettem a felszólításnak és *Dettre* János intenciója szerint megfogalmaztam a plakátot.

Tárgyalásvezető: Szóval ennek a szerzőségét elismeri?

Tanu: Igen.

Tárgyalásvezető: *Dettre* János átnézte a fogalmazványt?

Tanu: Nem tudom.

Tárgyalásvezető: Ön tehát szó nélkül letette a fogalmazványt és elment?

Tanu: Igen.

Tárgyalásvezető: Mondotta-e *Dettre* János, hogy Somogyi és *Tabódy* tulnak a proklamációról?

Tanu: Nem emlékszem.

Tárgyalásvezető: Ezután egyes ki tételeket olvas föl a plakát szövegéből.

Tárgyalásvezető: Ez mi a *Dettre* János intenciója?

Tanu: A szavakra pontosan nem emlékszem de az ő intenciója.

Tárgyalásvezető: Szóval azt nem tudja, hogy *Tabódy* előzetesen tudott a plakátról?

Tanu: Erre nem emlékszem.

Tárgyalásvezető: Később sem volt szó erről?

Tanu: Nem.

Baránszky dr.: Egy aláíróval sem beszelt a plakátról?

Tanu: Nem.

Baránszky dr.: A plakátra a neveket nem írta alá?

Tanu: Valószínűleg nem. Gondoltam, hogy ők fogják írni.

Eisner dr.: Névszerint kik voltak jelen, amikor *Dettre* János felszólította a plakát fogalmazására?

Tanu: Nevek nem emlékszem.

Eisner dr.: Szóba került-e *Dettre* szereplése?

Tanu: *Dettre* János működéséről az a véleményem, hogy neki Martimozzi politikáját kellett folytatnia, miután

tekintettel kellett lennie a polgárságra, amely kárörömmel fogadta a direktorium távozását és amelyet érzéketlenül hagyott a francia megszállás erősödése. Tekintettel kellett lennie a munkásságra, amely mint egyetlen szervezett erő ragaszkodott a pozícióhoz és végül a megszálló franciákra. *Dettre* Jánosról az volt az impresszióm, hogy neki bizonyos átgondolt koncepciója van arra nézve, hogy a város rendje és békéje érdekében mit kell tenni.

Tárgyalásvezető: Tud-e arról, hogy egy előzetes értekezlet volt a plakát kibocsátásáról?

Tanu: Igen.

Tárgyalásvezető: *Tabódy* ott volt-e?

Tanu: Valószínűleg jelen volt.

Tárgyalásvezető: És *Dettre* Béla?

Tanu: Rá nem emlékszem.

Tabódy kijelenti, hogy olyan értekezletet en, amelyen a proklamáció kibocsátásáról volt szó, nem vett részt, sőt később, amikor azt nyomtatásban olvasa, az igazat megvallva megdöbben, mert annak tartalmával sok tekintetben nem értett egyet.

Az ügyész ellenzi a tanu megesketését. A bíróság a tanu megesketi. Az ügyész ezért semmiségi okot jelentett be.

Az utolsó tanu.

Ezután *Csonka* István gazdálkodót, volt tiszthelyettest hallgatta ki a bíróság, majd az elnök a tárgyalás folytatását szerda reggel nyolc órára tűzte ki.

Belvárosi Mozi

TELEFON:

Igazgatóság 2-58. — Pénztár . 5-82.

CSAK KÉT NAPIG!
Szerdán és csütörtökön:

NEW-YORK REJTELMEI

III rész 8 felvonásban. Az első és második rész összefoglalva szintén látható.
Főszereplő: **PEARL WHITE.**

Azonkívül:

Új kísérő műsor

RENDES HELYÁRAK.

Eloadások 6 órakor a téli, háromnegyed 8 és fél 10 órakor a nyári helyiségben.

Pénteken és szombaton:

NEW-YORK REJTELMEI

IV. RÉSZ. 8 felvonásban.

Rövid ideig fog tartani az olcsó cipő-árusítás!

Női fehér vászon cipő — — 350 K-tól
Női sárga fél cipő — — 500 „
Női sárga kivágott cipő — — 550 „
Női fekete kivágott cipő — — 500 „
Női fél fekete bőr cipő — — 450 „
Férfi magas box vagy sevrő — 750 „

Korona-utca 15., Bokor-palota.
HORVÁTH cipész.

Tessék a kirakatokat megtekinteni!

Varga Mihály

kötélgyárosnái Szegeden,
mindennemű raffia, kender, kötél, zsineg,
zsák, erős ponyva és hálók jutányos
gyári áron kaphatók. Telefon 469.

Sehol olcsóbb!

Kerékpárok, varrógépek, beszélő gépek, lemezek,
gummi, karbidlámpák, zseblámpák nagy tömegben
SZÁNTÓ SÁNDOR gépgyára és nagy
javító műhelye, Szeged, Kiss D.-palota, Kiss-utca.

A nemzetgyűlés nem fogadta el a mentelmi bizottság javaslatát.

A kisebbségi indítványt szavazzák meg. — Nem sürgős az ügy. — Percell emléke. — A nemzetgyűlés ülése.

Budapest, augusztus 9. A nemzetgyűlés mai ülését fél 12 órakor nyitotta meg Bottlik József alelnök. Bemutatja Tolna vármegye feliratát a nemzeti hadsereget és a kormányzót ért támadások ügyében.

Bejelenti, hogy Haller István és Budavári László képviselők sürgős interpellációra kaptak engedélyt.

Ezután a nemzetgyűlés harmadszori olvasásban elfogadja a büntetések végrehajtásának kivételes elhalasztásáról szóló törvényjavaslatát.

Somogyi István, a mentelmi bizottság előadója, ismerteti ezután a mentelmi bizottság jelentését és javaslatát Rakovszky István mentelmi ügyében.

Utána Csukás Endre, a kisebbségi javaslat mellett szólal fel. Kívánja hogy a mentelmi bizottság javaslatából a második szakaszt teljesen töröljék, az első részt pedig teljes egészében meghagyják. Hivatkozik Prónay Pál ellenforradalmi érdemeire és ezért úgy találja, hogy az alezredes ügyénél enyhítő körülmények is szerepet játszanak.

Az elnök Dróczy Győző képviselőt rendre utasítja a vita során tett kijelentéseért.

Huszár Károly: Nem egy egyén, hanem a Ház szuverenitásának megsértéséről van szó. Igen fontosnak tartja, hogy ennél minden egyéni szempontot kikapcsolva döntsön a Ház a teljes jogérzék alapján, menten minden ténykedéstől, melyet egyéni bosszúállásnak lehetne minősíteni. Nem

akarjuk az egyéni megaláztatás oly szinpadit jelenetét produkálni, mint amilyen a mentelmi bizottság javaslatának második része tartalmaz. Az országban nincs szabadság, ha a nép bizalmat letéteményesei, a képviselők nem élhetnek szabadon a kritika jogával. Nem mondhatunk le arról a jogról, hogy a nemzetgyűlésen a nemzet minden tagjának ténykedését kritika tárgyává tegyük.

— Senkinek sincs joga sem civilnek, sem katonának, sem nagyhatalomnak, sem kishatalomnak, hogy a törvényhozás tagjait terrorizálja és az alkotmányosság útjáról eltérítse.

— A kormányzó oszlopa nem lehet egy különítmény, hanem a jog, a törvény és az igazság. Ez minden államfőnek a legnagyobb ereje, amely parancsoló erővel kényszerít minden egyes funkcionáriust, hogy az alkotmányt tiszteletben tartsa.

— A kisebbségi vélemény enyhítő körülményéről beszél. Ebben az esetben nincs enyhítő körülmény. Az csupán ott van, ahol nincs kormány, nincs kormányzó, törvény, csendőrség és nemzeti hadsereg, de ahol ezek a tényezők mind működnek, ott semmiféle egyéni akciónak nincs helye.

— Prónay Pál alezredes hangja és modora a katonai tanácsok hangja. Isten óvja meg a magyar hadsereget attól, hogy az ilyen hang tovább terjedjen.

— A nemzeti hadsereg feltétlenül a kormányzó parancsa alatt áll és nem politizál. Egyéneknek, akik sa-

ját hatalmukat és értéküket tulbecsülik, nem szabad érvényesülniök.

Végre már a teljes jogrend uralmának kell elkövetkeznie.

— A katonaság ne politizáljon soha semmiféle körülmények között sem, ne csináljon legitimista vagy szabad királyválasztó politikát. A nemzeti hadsereg maradjon meg az eljövendő nagy történelmi feladatának útján és igyekezzék ezt minél erősebben kiépíteni.

A kormány nevében.

Bernolák Nándor a kormány nevében kijelenti, hogy a kormány a maga részéről a mentelmi bizottság azon javaslatát, hogy Prónay Pál a nemzetgyűlés szuverenitását megsértette, elfogadja, azonban a mentelmi bizottság javaslatának második részéhez nem járulhat hozzá.

Nem járulhat hozzá ahhoz sem, hogy záros határidőn belül tegyen a kormány jelentést.

Röviden foglalkozik az esettel. Természetes, hogy a nemzet szuverenitásának letéteményese a nemzetgyűlés, tehát a nemzetgyűlés szuverenitását védeni kell, védeni valamennyiünk kötelessége. Ebben az esetben nem közönséges vétségről van szó, hanem a mentelmi jog súlyos megsértéséről, éppen azért fogadja el a kormány a mentelmi bizottság javaslatának első részét. Az angol parlamentben kifejlődött azon gyakorlatot, hogy a parlament bíraskodik azok felett, akik a parlament bármely tagját megsértették, nem követhetjük, mert akkor a parlamenti jogszabályokra volna szükség. Bizonyos, hogy féltékenyen óvnunk kell a parlament szabadságát és éppen az volna a legnagyobb veszedelem, ha megengednők, hogy a parlament tagjait kívülről támadják. Az állami élet minden faktora között harmóniát kell létesíteni, harmóniát a hadsereggel, mert nekünk a hadseregre szükségünk van. Kéri, hogy a javaslat első részét fogadják el, a második részét pedig vessék el.

Belicska Sándor honvédelmi miniszter röviden válaszol Bernolák Nándor felszólalása után. A multkor a miniszterelnök is kifejtette, hogy a nemzet szuverenitásának megsértését megtorlás fogja követni. A miniszterelnöknek ez a kijelentése vele egyetértőleg történt. Óvja a nemzetgyűlést attól, hogy ebből kifolyólag bármilyen következtetést vonjon le. A nemzeti hadsereg fegyelme nemcsak minálunk, hanem az egész külföldön is ismeretes. A most megőrient esetet nem lehet az egész nemzeti hadseregre általánosítani. Huszár Károly azt a kifejezést használta, hogy Prónay nem méltó arra, hogy a Ház küszöbét átlépje.

Remélem, hogy ezt a kijelentését meg fogja magyarázni.

A záros határidőt nem tartja helyesnek. Kijelenti, hogy az abszolút rendcsinálás álláspontján áll és a mentelmi bizottság javaslatának első részét elfogadja.

Huszár Károly személyes kérdésben felszólalva kijelenti, hogy még a látszatát is el akarta kerülni annak, hogy Prónay esetét a nemzeti hadseregre általánosítsa.

Az ellenzék.

Ugron Gábor pártja nevében csatlakozik Huszár javaslatához.

Hornyánszky Zoltán: Nemcsak a nemzetgyűlés, hanem a nemzeti had-

sereg szuverenitása nevében is elítéli Prónay eljárását. Elfogadja Huszár javaslatát.

Az elnök jelenti, hogy mivel a nemzetgyűlés nem fogadta el a mentelmi bizottság indítványát, névszerinti szavazást rendel el Huszár és a kisebbségi indítvány felett.

Ezután öt perc szünetet rendel el. Szünet után a névszerinti szavazás során olyan zaj van a teremben, hogy a jegyzők a távollevők névsorában hibákat követnek el. A kereszténypárt az óriási zajban követeli a névszerinti szavazás megismétlését. Az óriási zajban az elnök szavait sem lehet érteni. Az elnök az ülést felfüggeszti.

Rakovszky István: Ha ez így halad tovább, akkor a Percel-fele eset meg fog ismétlődni. Óriási zaj tört ki erre a Házban. Az óriási zajból kihallatszik Pallavicini közbeszólása: Percel-fele eset.

Elnök: Pallavicini képviselő urat rendreutasítom.

Ugron Gábor: A házszabályokhoz kívánok szólni.

Az ülésnek újból való megnyitása után Bottlik alelnök elrendeli a szavazást. A szavazás eredménye a következő:

Távol volt 119 képviselő. Jelen volt 88 képviselő közül 78 a mentelmi bizottság kisebbségi javaslatát mellett, 10 pedig Huszár Károly indítványa mellett szavazott.

Az elnök ezután napirendi indítványt tett.

Interpelláció.

Haller István a drágaság ügyében interpellált.

Budavári interpellációjában kéri a kormányt, hogy a vidéki köztisztvi-

Használja ki az alkalmat!

Ismét a februári magas árakat fizetem
brilliáns tárgyakért,
arany- és ezüst-ékszerekért és pénzekért, valamint antik
00 tárgyakért. 00

FISCHER K. ékszerész
Kárász-utca 14.
Korzó-kávéház mellett.

"HA-HA"

CIPŐÁRUHÁZ

Kelemen-utca 12.

Leszállított árak,
míg a készlet tart

Kérjük kirakainkat be-
vásárlás előtt megtekinteni.

Goodyear rámás, fehér
félcipő, erős kivitel-
ben. K 350

Fehér, 21 cm. magas-
száru, legdivatosabb
betétes cipő . . . K 400

Goodyear rámás, női
schewró magas
füzős cipő 35/38 ig K 650

Goodyear rámás, férfi
cugos cipő, erős ki-
vitelben, schewró
vagy box . . . K 700

Goodyear rámás, férfi
schewró füzős cipő
francia formában K 750

Postán rendelt áruknál, me-
selelés esetén, az árut becsér-
lünk, vagy a pénzt visszaadjuk.

selők is szabadon választhassanak, hogy szeptember 1-től kezdve természetben, vagy pedig pénzben kapják-e az állami ellátást.

Nagyatádi Szabó István földművelési miniszter válaszát a Ház tudomásul vette.

Ülés vége 3 órakor.

HIREK

— **A Tisza-pör tárgyalása.** A Tisza-pör keddi főtárgyalásán a bíróság folytatta Lengyel Zoltán kihallgatását.

— **Kinevezés.** Aigner Károly dr. főispán kinevezte Fröhlich Jenő dr. menekült orvost a csorvai kerület tisztí orvosa.

— **Megkezdte a rendelőt a gye mekklínika.** A Ferenc József tudomány-egyetem gyermek-klinikája megkezdte működését. Naponta vasárnap és ünnepnapok kivételével délután 4—5 óra között csecsemők és gyermekek részére **ingyenes rendelőt** tart a Kossuth Lajos-sugárút 35. szám alatti gyermek-klinikán, a Gréf féle gyermek-kórház épületében.

— **A bécsi magyar sajtó informálása.** A bécsi magyar sajtó informálása miatt letartóztatásban levő Szász-Bánóczy és Gergely Győző ügyében a védők kérték a vádtanácsot, hogy óvadék mellett helyezze szabadlábra a vádlottakat. A kérelem felett a vádtanács legközelebb dönt.

— **Szerdán érkezik vissza a polgármester.** A polgármester budapesti utjáról szerdán érkezik vissza Szegedre.

— **Ujabb emelést kérnek a fuvarosok.** A fuvarosok a drágaságra való tekintettel kérték a fuvarozási árszabály megszüntetését. Az árvizsgáló-bizottság a kérelmet nem teljesítette, hanem átirat a gazdasági hivatalhoz, hogy egy újabb ár-emelést készítsen és azt terjessze be, hogy ennek alapján újabb tarifát állapíthasson meg a bizottság.

— **A pékek emelése az árvizsgáló b ottsgelő t** Mint ismeretes, a pékek a sütési díjnak a budapesti 1 korona 50 fillér közel száz százalékos emelését kérték. A sütési díj S egeden 1 korona, amelyet a pékek most 2 korona 80 fillérre akarnak felemelni. Ezt az emelést a „horribilis” munkabéremelkedéssel és a fa árának drágulásával indokolják meg. Az árvizsgáló-bizottság azt határozta, hogy a pékek emelési kérelmének ügyében az ipari-bizottságot péntekre összehívja és csak ennek a döntése után hoz a bizottság határozatot.

— **A szabadfürdés áldozatai.** Hétfőn délután Márza Mariska 10 éves Gyártelep-utca 8. szám alatt lakó kisleány a strand-fürdőből kétszáz lépésnyire, fürdés közben a Tiszába fulladt. — Ugyancsak tegnap délután az ingyen fürdőnél a Tiszába fulladt Jeney Péter 12 éves Béke-utca 3. szám alatti lakos. A két vízbe fullt holttestét eddig még nem sikerült kifogni.

Ma nyílik meg a KORONDI CIPŐGYÁR lerakata Kölcsey-utca 1. (Royal-épület). Tulajdonos: ABONYI MIHÁLY.

— **A kama a átírat a házalók ügyében.** A Szegedi Kereskedelmi és Ipar-kamara a házalók piaci árusítása ügyében egy átiratot intézett a gyű alispáni hivatalhoz. Az átiratban a k. lifejtette, hogy a nehéz megélhetési v. yokra és a súlyos munkanélküliségre való tekintettel a rokkant és a menekült házalóknak a piaci árusítását az ipartörvény módosításáig engedélyezhetik.

— **Le a tótatott tőzsdebizománnyosok.** Budapestről jelentik: A rendőrség ma letartóztatta a Nagy és Nádas tőzsdebizománnyos-cég egyik beltagját: Nagy Tibort csalás, sikkasztás és magánokirathamisítás gyanúja miatt.

A legfelsőbb tanács ülése.

Páris, aug. 9. (M. T. I.) A legfelsőbb tanács ülését Briand miniszterelnök elnöklésével tegnap délután megkezdte. Az ülésen résztvettek Lloyd George miniszterelnök és Curzon lord külügyminiszter, Bonomi miniszterelnök és Della Torretta marquis külügyminiszter, Harvay ezredes, az Egyesült-Államok képviselője, Ichi vicomte párisi japán nagykövet, Hayashi báró londoni japán nagykövet, Loucheur miniszter, valamint a szövetségeseknek a felső-sziléziai kérdéssel foglalkozó szakértői. A belga küldöttség nem vett részt az ülésen, minthogy az ülés egyedül a felsősziléziai kérdéssel foglalkozott.

Briand miniszterelnök üdvözölte a megjelenteket és kérte a küldöttségeket, nyújtsanak áttekintést a felsősziléziai kérdésről.

Fromageot, a szakértői bizottság elnöke, ismertette Franciaország jogi álláspontját és azt bizonyította, hogy a népszavazási terület felosztható és hogy a határvonalat községenkénti szavazás eredménye alapján kell megvonni.

Sir Cecil Hears kifejtette az angol álláspontot, amely arra a konklúzióra jut, hogy az ipari területet osztatlanul Németországnak kell ítélni.

Ezután Lorsch francia szakértő annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ipari terület felosztandó és javarészen Lengyelországnak juttatandó. A határvonal megállapítása lényegileg azonos lenne az ugynevezett Sforza határvonallal, belefoglalva Könighüttét.

Az olasz képviselő követítő javaslatot tett.

Az ülés hat órakor ért véget.

SZAKMOZGALOM.

Munkásotthon építési-alap 11.730

A Munkásotthon gondnokánál

NÉPSZAVA

kapható.

Szerdai gyűlések.

Famunkások taggyűlése este 7 órakor a Munkásotthonban.

Szabómunkások vezetőségi ülése este 7 órakor a Munkásotthonban.

Csütörtöki gyűlések.

Vas- és fémmunkások vezetőségi ülése este háromnegyed 7 órakor a Munkásotthonban.

Bőripari munkások bizalmi ülése este fél 8 órakor a Munkásotthonban.

PÁRTÉLET.

A párttitkárság értesíti a párt tagjait, hogy amennyiben pártjárdulkaikat nem a szakszervezetek, utján fizetik, a járulékot a következő helyeken lehet lefizetni: az I. kerületi (Belváros) pártszervezethez tartozó elvtársak Iskola-utca 22. sz. alatt (emelet), mindennap délután 5—6-ig és vasárnap délelőtt 10—12 óráig; a többi kerületi pártszervezetekhez tartozó elvtársak a központi titkárságnál (Munkásotthon, Maros-utca 4. szám) a hivatalos órák alatt, délelőtt 10—12 óráig és délután 2—7 óráig.

Dinár, dollár, lei

idegen pénzek beváltása, eladása. Pénztári óra egész nap. Károlyi-utcai Bank- és Pénzváltó-üzlet.

Tőzsde.

Budapest, augusztus 9.

Napoleon 1240-1260	Rubel 0.57-0.58-5
Font	Lei 4.95-5.05
Dollár 382-392-5	Szokol 4.90-5.00
Fr. frank 30.75-31.75	Sv. frank 65-66.25
Márka 4 80-4 90	Kor. dinár 9.10-9.40
Lira 17.00-17.20	Fr. 9.10-9.40
Osztr. kor. 36-37	L. márka 17-18

Zürich, augusztus 9. (Nyitás.)

Berlin 7.37-5	Budapest 1.50
Newyork 5.88	Bécs 0.62
Milano 26.30	Bukarest 7.62-5
Zágráb 3.50	Osztrák bély. 0.57
Prága 7.52-5	Varsó 0.30

Zürich, augusztus 9. (Zárlat.)

Berlin 7.40	Madrid —.—
Hollandia —.—	Buenos-Aires —.—
Newyork 602	Budapest 1.50
London 21.68	Prága 7.60
Páris 46.60	Zágráb 3.40
Milano 25.70	Bécs 0.65
Brüsszel —.—	Bukarest 7.60
Stockholm —.—	Osztrák bély. —.64
Krisztánia —.—	Varsó —.30
Kopenhága —.—	

Makulatura

jutányos áron

:- kapható :-

a kiadóhivatalban,
Iskola-utca 22. sz.

Babós órás és ékszerész javító műhelye és raktára. — Aranyat, ezüstöt magas napi áron veszek. Oroszlán-u.

Aranyat

magas napi áron veszek 587

Győri Béla Klauzál-tér 2. szám.

Legolcsóbb női ruhák

készülnek a Szegedi Nőiszabó Munkások és Munkásnők divattermében, a Bástya-utca 5. Kass-kávéház mellett

Hulladék sárgarezet,

vörörezet ismét vásárol minden mennyiségben SZVATON ÉS KUCSES műszaki és elektrotechnikai vállalata 712 SZEGED, Tisza Lajos-körút, Püspök-téri bazár.

A szociáldemokrata párt

a felvilágosítás és meggyőzés eszközeivel harcol; akik útját akarják állni ennek a munkának, ellenségei a haladásnak.

„FUTURA”

kirendeltsége

Szeged, Tisza Lajos-körút 43.

Telefon: 7—95.

Vesz mindenféle terményt, buzát, gyapjút stb. — Raktáron tartunk legolcsóbb napi áron mindenféle mezőgazdasági gépet és eszközt.

Aranyat, briliánst,

ezüst pénzeket magas áron veszek. 70—120 kor.-ig.

DEUTSCH IMRE ékszerész Széchenyi-tér 9. szám. Korzó Mozi ház.

Csak az a munkás nem szocialista, aki a szocializmust nem ismeri.

!! Munkások !!

LISZTEK

malmi áron legolcsóbban kaphatók hazaszállítva

Bokor János cégnél,

Valéria-tér sarok,

a „Kék golyó”-hoz.

Céget nem téveszse össze hasonló nevű céggel.

Szűk, pékek, viszonteladók és farhonyakészítők kedvezményben részesülnek.

„REKORD” cipőüzemben

legjobb kivitelű cipők, valamint felső-részek legutányosabb árban készülnek

Szenháromság-utca 39. sz. 719

Aranyat,

ezüstjét, régi arany és ezüst pénzeit, gyémánt és briliáns ékszereit el ne adja, mielőtt nálam volt, mert bárkinél többet fizetek érte. Hamis fogakért is a legmagasabb árat fizetem.

AUSLANDER BÉLA, ékszerész, Kigyó- és Feketesas-utca sarok.

K. A. N. Sz. éttermei

Bernáth József vezetésével

a Belvárosi Mozi

... épületében megnyitak.

Szeged legjobb és legolcsóbb konyhája. Ebéd- és vacsora-ábronomák kedvezményes árban. Minden pénteken hálóstély turócsuszával, vasárnap délelőtt sörzene, vasárnap este koncert-vacsora.

Szolid és pontos kiszolgálás. Nyitott terras.

POLOSKA

tökéletes kiírtására legbiztosabb a Frankl-féle

Poloska Halál.

A petéket is kipusztítja. Foltot nem hagy vissza.

Eredeti üveg 40 korona. Kapható a készítőnél: FRANKL ANTAL győgszer-tárban, SZEGED, FELSŐVÁROS, SZT. GYÖRGY-TÉR.

Import tűzifa

I-a száraz, bükkhasáb és aprított jutányosan kapható, bármily mennyiségben házhoz szállítva. POLLÁK ANTAL

fakereskedő, Török-utca 1. sz., Rákóczi-tér (tűzoltó lakanyával szemben).

Szeged sz. kir. város közlelmezési hivatala.

ad, 1963—921. k. é. szám.

Hirdetmény

a lisztkönyvek kiosztásáról.

A jövő ellátási évre szóló lisztkönyvek az alább megjelölt sorrendben osztatnak ki a közlelmezési hivatal (Jókai-utca 2.) emeletén reggel 8-tól d. u. 2-ig

Augusztus hó 11-én A-B-C-D-E-F-G,

„ „ 12-én H-I-J-K-L-M-N-O-Ö,

„ „ 13-án P-R-S-Sz-T-U-V-Z-Sz.

betűvel kezdődő nevek.

Minden egyes jelentkező személyazonosságának igazolása végett tartozik családtagjaira vonatkozó bejelentőlapjait magával hozni, azt felmutatni, mely nélkül a lisztkönyv kiadni nem fog.

A lisztkönyvekért 1 korona díj jár.

Szeged, 1921 augusztus 6-án.

Közlelmezési Hivatal.